

Posudek BP Simony Fischerové Frazeologie v současné sportovní publicistice

BP práce Simony Fischerové si klade za cíl zmapovat různé druhy frazémů ve sportovním zpravodajství tří současných českých deníků. Teoreticky vychází především z Čermákova pojetí frazémů, při klasifikaci přihlíží i k pojetí některých mluvnic a lexikologických a stylistických příruček.

Pracím tohoto typu – jakkoli mohou mít ujasněnou a přehlednou koncepci – hrozí podle mého názoru dvě hlavní úskalí: jednak je obtížné správně interpretovat a klasifikovat veškerý excerpovaný materiál podle kritérií získaných z odborných příruček, jednak není jisté, zda práce dospěje k nějakým zajímavým a „užitečným“ závěrům. Zdá se, že obě tyto potenciální slabiny se v práci projeví.

Základním problémem je samotné určení toho, co ještě bude považováno za frazém. Pojetí se samozřejmě od sebe poněkud liší, ale asi v žádném bychom neuznali jako frazém spojení *mluvit alibisticky*, *padat do střel*, *šance je minimální* či *zbavit se Brucknera* aj. Zarážející jsou některé slovnědruhovité lapy v pasážích analyzujících morfologickou strukturu frazémů – *skrz* (*skrz zuby*) je klasifikováno jako adverbium (s.45), *jiné* (*mimo jiné*) jako zájmeno (s.37), *prostě* (*prostě byli v náladě*) jako interjekce (s.46), *malá domů* se na jedné stránce (s.52) vykládá jako spojení Adj.-Adv. i S-Adv., složený slovesný tvar *bude žít* jako struktura *verbum-verbum* (s.37), problematická je i analýza sekundárních předložek *v souvislosti s a bez ohledu na* jako frazémů se strukturou Prep-S-Prep. S autorkou se neshodneme ani v některých dalších dílčích klasifikacích – *udělat tlustou čáru za kariérou* není podle mě metonymie (s.41), *pořadatelům otrmulo* není knižní (s.41), *nastřelili brankovou konstrukci* není slang (s.42), *zazdít šanci* není frazém z oblasti vojenské slovní zásoby (s.55) atd. Problematicky zachází autorka také s pojetím aktualizace frazémů – *padat na vrub* nelze brát jako aktualizaci frazému *mít něco na triku*, *poslat pod sprchy* není aktualizace frazému *dostat červenou kartu*, *pošpinit si kariéru skandály* není totéž co *zničit si kariéru* atd. V práci jsou i některé věcné chyby – křestní jméno jezdce F1 Buttona je Jāson, nikoliv James, *pas* není totéž co *centr* apod.

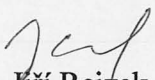
Závěry práce jsou celkem předvídatelné. Pokud by to mělo být jen zjištění, že „některé frazémy se ze současné psané publicistiky nevytrácejí, naopak přibývají v nové aktualizované podobě“, jak se píše v anotaci, asi by ani nemělo cenu práci psát (ale tady asi jde spíš o formulační neobratnost). Ani další vývody však nejsou příliš přesvědčivé. Stručně je naznačeno, že řada frazémů spadá pod konceptuální metaforu „sport je válka“, ovšem tvrzení, že jde o převážnou většinu (s.62), se ve světle celkově citovaného materiálu nezdá oprávněné. Přitom hlubší analýza právě v této kognitivně-sémantické oblasti mohla být užitečná. Očekávané je zjištění, že v deníku Blesk frazémy obsahují více hovorových a nespisovných prostředků než v LN, i to, že deník Sport využívá nejvíce aktualizovaných a metaforických výrazů. Právě v deníku Sport došlo ve způsobu prezentování sportovních událostí v posledních dvou desetiletích k poměrně výrazné proměně. Možná, že porovnání frazémů ve sportovním zpravodajství v určitém časovém intervalu by přineslo zajímavější výsledky a naznačilo proměny a směřování sportovní publicistiky v této oblasti.

Pokud jde o stylové a formální prohřešky, je třeba zmínit některé formulační neobratnosti (např. *nachází se ale mnoho zastánců, kteří oponují*; *v naší excerpici jsme se zaměřili na výskyt polypropozičních intersubjektových frazémů, avšak žádný nebyl nalezen* (s. 40), *jazyk je uzpůsoben svému čtenářstvu* (s.43) aj.). Bez vady není ani práce s poznámkovým aparátem – autorka např. považuje za nutné vysvětlit všeobecně známý a pro účely práce nepodstatný termín Liga mistrů, zatímco několikrát užitý speciální žurnalistický termín *perex* zůstává bez vysvětlení. Pravopisné chyby se objevují především v citovaném materiálu (*hráči otevřely skóre, mají ve mně důvěru, odvalit těžká balvan (2x!)*), není jasné, zda jde o nepozornost

autorky při přepisu, či chyby v původním textu – v tom případě by bylo vhodné na ně upozornit. V práci je i dost překlepů, především v jejím závěru.

I přes tyto četné připomínky nelze autorce upřít snahu vyrovnat se s obtížně klasifikovatelným materiálem a dodržet i přes mnohé dílčí problémy koncepci, která byla koneckonců zvolena správně. Domnívám se, že práce splňuje nároky kladené na bakalářské práce a doporučuji ji k obhajobě.

Hodnocení: dobře

doc. PhDr. Jíří Rejzek, Ph.D.